

1349 1. Beh. af Lovf. om Lønninger m. v. ved Hæren.

1350

Lønningslove ere ikke store, og de høre naturligt hjemme til Behandling i et Udvalg. Men jeg skylder at gøre en Bemærkning til en Afbrydelse, som jeg gjorde overfor det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds. Det var mig en stor Glæde under Hærens første Behandling kun at høre en enkelt, ja maaske et Par Røster imod den Grundsaetning, hvorpaa vort Hærvæsen hviler, at enhver Baabensfor skal være vaabendygtilig. Det strejfedes over i Foredragene fra det ærede Medlem for Prestø Amts 1ste Valgfreds (Scavenius) og fra det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen). Der gives en vis Uddannelse, antager jeg, — man kalder den den statsvidenskabelige — som i Betragtningen af visse statsøkonomiske Forhold kommer til — i alt Fald sommeitider, forekommer det mig — at sætte Theori og Talstørrelser over Hensynet til Individuene. Dette kun i Forbigaaende. Men naar jeg afbrød det ærede Medlem (Hær), idet jeg, da han beklagede, at man ikke vilde gaa ind paa hans Theori om Ordningen af Hærvæsenet, kom til at sige: „Gud fri og bevare os“, saa skal jeg sige det ærede Medlem hvorfor. Det ærede Medlems Theori var den — jeg erkjender, at der var mange flaaende Bemærkninger i hans Foredrag — at man skulde foranstalte Lodtrækning paa Sessionerne, og derefter skulde man lade de Lodtrækkende stikke nogle Penge til hinanden, hvoraf Resultatet saa blev, at kun en vis Del af dem skulde ind, og det var de Fattige. De stik saa vel nogle Penge paa Kommen og kunde gaa noget ostere paa Dandsbulerne, men det er ikke sikkert, at det vil styrke enten det aandelige eller fysiske Element i Hæren. Det ærede Medlem beholder Kadrene; han sparer ikke paa de Poster, hvor der udgives Mere, han sparer kun Uddannelsen af 2 a 3000 Menige. Det er ikke det, der koster de fleste Penge. Og hvad vil det føre til? Vi have et Exempel for os. I 1864 indfaldte vi Mend paa 34 og 35 Aar bort fra Rone og fire, fem Børn og sagde til Sognene: Dem kunne I sørge for, hvad de i de fleste Tilfælde ogsaa maatte, men Sunkerne paa 23 Aar lode vi spadseres hjemme. Hvorfor? Fordi de vare fødte paa et Sted, hvor der var nogle Penge, ikke de, men deres Fædre havde nogle Penge. Hvilke Mykker der er forbundet med et saadant System, skal jeg ikke gaa ind paa. Jeg er tilbøielig til med saamange Andre at tro, at vor Krigsførelse i 1864 og Anden i Armeen ogsaa vilde have været en Anden, hvis man havde lagt Principet fra 1867 ind i vort Hærvæsen fra 1850 af; det var ikke for tidligt da at have begyndt

med det. Men jeg siger: Dette System fører i mine Dine til den skammeligste Uretfærdighed mod de fattige Folk i Landet, som vi i noget Forhold overhovedet kunne komme til at øve mod dem, og derfor forbauser det mig, at det ærede Medlem af Hensyn til et Par Hundredestusinde Rigsdaler om Aaret vilde etablere et saadant Princip. Naar det ærede Medlem imidlertid gjør gjældende, at han er i fuldstændig Konsekvens med sig selv, saa veed han, at det ikke er rigtig, og han blev gjort opmærksom derpaa af det ærede Medlem for Nalborg Amts 5te Valgfreds (V. Holm). Han veed meget godt, at naar han forleden Dag fortalte os, at han holdt med dem, der vilde have en lang Tjenestetid, at han er med til, at vor Hær skal uddannes o. s. v. som andre Hære, saa talte han lige imod ethvert af sine Forslag i den Retning fra 1867, der ligge for i Rigsdagstidenden, i en forbausende Grad imod dem, thi vi satte Tjenestetiden noget ned, men det var ingenlunde tilfredsstillende for det ærede Medlem, han vilde have den endnu længere ned. Naaget derfor det ærede Medlems Udtalelser forleden i denne Sag indeholdt mange gode Betragtninger, gjør det mig dog ondt, at han egentlig vil staa som Repræsentant for et forkasteligt Princip med Hensyn til Hærvæsenet, og det kan dog paa ingen Maade være os herimod, at man vil give Soldaten 4—6  $\beta$  til i Løn. Hvad har det at betyde mod, at vi kræve af en Mand, at han skal staa til Samsundets Tjeneste 10 Aar længere, end han ellers skulde staa, og kræve af ham, at Sværdet skal ligesom være over hans Hoved selv i en modnere Alder, naar han har stiftet Familie, medens de Andre, der have lige saa meget at værge for, slippe fri. Jeg kan ikke forlige de to Ting sammen, at det ærede Medlem paa den ene Side med en saadan Varnetager sig af den menige Soldats Sag, naar Spørgsmaalet er, om han behøver Lønningstillæg, og paa den anden Side i den Grad tilfidsætter hans dyrebareste Interesse og Samsundets med.

**Formanden:** Maatte jeg advare ærede Medlemmer imod her at komme tilbage til Grundsaetningerne for Lovforslag, der tidligere ere behandlede her i Salen.

**Hær:** Det er rigtignok meget uheldigt for mig, efter at jeg paa en saa alvorlig og energisk Maade er tagen i Skole af det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgfreds (Berg). Han er Skolemester, og denne hans Natur følger ham ogsaa herind, og saasnart En eller Anden